

Remissvar till Inköp och upphandlingsnämnden avseende uppdaterad riktlinje för inköp och upphandling

Ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden remitterar förslag till ändringar i Göteborgs stads riktlinje för inköp och upphandling till de i tjänsteutlåtandet angivna remissinstanserna och utifrån de angivna frågorna, med begäran om yttrande senast 2021-03-31.

Beskrivning av ärendet

Styrning genom riktlinjen för inköp och upphandling

Riktlinjen för inköp och upphandling är ett styrande dokument som beslutas av Kommunfullmäktige, och därmed gäller för samtliga stadens nämnder och styrelser. Genom att tydliggöra hur staden kan styra inköpare och användare i stadens alla nämnder och bolag mot mer hållbara val genom att i större utsträckning arbeta strategiskt med klimatfrågor vid inköp och upphandling, har riktlinjen en viktig roll i styrningen.

För att få in klimat och andra hållbarhetsaspekter i inköpsarbetet krävs framförallt att personer med rätt kompetens är delaktiga i inköpsprocessen och att förvaltningarna och bolagen inkluderar klimat och hållbarhetsaspekter i sin kravställning och uppföljning inom inköp. Det kan handla om att utforma inköpsstrategier, ställa ut och följa upp krav i upphandlingar, eller att utforma inköpsrutiner där åtgärder formuleras för att minska klimatpåverkan.

Förslagna ändringar i riktlinjen för inköp och upphandling

- Hållbar upphandling är att sträva efter att åstadkomma mesta möjliga positiva, eller minsta möjliga negativa, påverkan från varor och tjänster sett till hela deras livscykel. För att beakta hela livscykeln ska alla faser från utvinning och produktion till användning eller utförande samt vilket avfall som genereras från varan eller tjänsten beaktas utifrån de tre dimensionerna ekologiskt, socialt och ekonomiskt.
- I ändrad version står det "*Vid större upphandlingar och andra kontrakt ska, om det är möjligt och lämpligt, krav ställas som innebär att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden bereds möjlighet till sysselsättning.*" I tidigare version stod det "*Vid större tjänstekontrakt och entreprenader...*". Detta öppnar upp för att social hänsyn kan användas till exempel i varuupphandlingar där kringtjänster är en betydande del.
- I den nya versionen förtydligats att Göteborg är en Fairtrade City och som sådan ska staden främja etisk och rättvis handel. Det kan innebära att vid ett avrop välja etiskt märkta varor om sådana finns i upphandlat sortiment. Det

kan också innebära att ställa produktkrav vid en upphandling att en produkt eller ett material ska uppfylla villkoren enligt en viss etisk märkning.

- Ett stycke om tillgänglighet har lagts till. Vid upphandlingar av produkter och tjänster som ska användas av fysiska personer ska relevanta tillgänglighetskrav ställas.
- Ett stycke om ekonomisk hållbarhet har lagts till, hela stycket är nytt. Att beakta det ekonomiska perspektivet för hållbar utveckling innebär såväl att ta hänsyn till verksamhetens och stadens ekonomiska ramar vid inköp, som att säkerställa att det som köps in blir ekonomiskt fördelaktigt ur ett totalkostnadsperspektiv ur hela varans eller tjänstens livscykel, samt att beakta inköpens påverkan på leverantörsmarknaden och andra intressenter. Särskilt ska risker för osund konkurrens, fusk och oegentligheter undvikas.
- Enligt Riktlinjen är stadens verksamheter skyldiga att använda de upphandlade ramavtalen eller de inrättade dynamiska inköpssystemen. Vid avsteg ska skälen till detta dokumenteras och rapporteras till nämnden för inköp och upphandling. För att förtydliga föreslås att beslut om avsteg ska lyftas upp i respektive nämnd/bolagsstyrelse, innan rapportering sker till nämnden för inköp och upphandling.
- Stadens gemensamma direktupphandlingsprocess. *Vid direktupphandlingar ska processen "Genomföra direktupphandling" följas, vilken Göteborgs inköps- och upphandlingsnämnd tillhandahåller och ansvarar för. I de fall där den gemensamma processen hänvisar till lokala rutiner ska nämnder och styrelser anta egna lokala anvisningar till exempel rutiner som möjliggör kontroll av att de samlade direktupphandlingarna inom ett område.*

Ovan listas ändringarna som berör Göteborgs Stads Leasings AB mest. Samtliga ändringar som föreslås finns i bilaga 2 "Remittering av förslag till uppdaterad riktlinje för inköp och upphandling".

Förvaltningens /bolagets bedömning

Utifrån fullmäktiges uppdrag att styra inköpare och användare i stadens alla nämnder och bolag mot mer hållbara val genom att i större utsträckning arbeta strategiskt med klimatfrågor vid inköp och upphandling:

- 1) Ser ni att föreslagna förändringar i riktlinjen kommer att bidra till fullmäktiges uppdrag, se ovan?
- 2) Vilka eventuella konsekvenser ser ni utifrån föreslagna förändringar i riktlinjen?

Göteborgs Stads Leasing AB bedömer att föreslagna förändringar i riktlinjen kommer att bidra till fullmäktiges uppdrag att styra inköpare och användare i stadens nämnder och bolag mot mer hållbara val genom att i större utsträckning arbeta strategiskt med klimatfrågor vid inköp och upphandling. Föreslagna förändringar tyder på ett stort engagemang för miljö och klimat inom Göteborgs Stad.

Konsekvenser

Göteborgs Stads Leasing AB instämmer att det är viktigt att klimatpåverkan tas hänsyn till vid inköp och upphandling, ihop med de ekonomiska faktorerna. Krav på att bolaget inkluderar klimat och hållbarhetsaspekter i sin kravställning inom uppföljning och inköp skulle innebära behov av ökad kompetens inom hållbarhet så som miljö- och kvalitetsledningssystem.

Den reviderade versionen av riktlinjen för inköp och upphandling syftar till att hållbar upphandling ska sträva efter att åstadkomma mesta möjliga positiva, eller minsta möjliga negativa, påverkan från varor och tjänster sett till hela deras livscykel. För att beakta hela livscykeln ska alla faser från utvinning och produktion till användning eller utförande, samt vilket avfall som genereras från varan eller tjänsten beaktas utifrån de tre dimensionerna ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Göteborg Stads Leasing AB inser eventuella utmaningar att genomföra livscykelanalys på produkter som fordon, maskiner eller tunga fordon. Ovan nämnda produkter innehåller tusentals delar och livscykelanalys på samtliga delar skulle vara väldigt resurskrävande, om ens möjligt.

Uppmuntran till att beställa etiskt märkta varor och/eller ställa produktkrav vid upphandling för etisk märkning kommer att innebära högre priser för produkter.

Göteborgs Stads Leasing AB ser positivt till att införa stadens gemensamma direktupphandlingsprocess som ett sätt att effektivisera, förbättra konkurrensen samt öka kontrollen. Införande av stadens gemensamma direktupphandlingsprocess kommer att innebära införande av nya arbetssätt och rutiner samt ökad administration.